

**Procedura postępowania z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne
w Przedszkolu Samorządowym we Wrzącej
oraz Przedszkolu Samorządowym w Lutomiersku**

PODSTAWA PRAWNA

- 1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 737),*
- 2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r., poz. 1604),*
- 3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798),*
- 4. Statut Przedszkola Samorządowego we Wrzącej,*
- 5. Statut Przedszkola Samorządowego w Lutomiersku.*

I. CELE PROCEDURY

- usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych przedszkola w sytuacjach trudnych;
- zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych;
- ustalenie zasad reagowania na zachowania niepożądane;
- wypracowanie metod współpracy ze środowiskiem rodzinnym dziecka przejawiającego agresywne zachowania.

II. ZAKRES PROCEDURY

1. Niniejsza procedura reguluje zasady postępowania w przypadku niebezpiecznego zachowania dziecka stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych w Przedszkolu Samorządowym we Wrzącej oraz Przedszkolu Samorządowym w Lutomiersku.

2. Przez zachowania niebezpieczne dziecka należy rozumieć w szczególności:

- a) ucieczkę - tj. samowolne oddalenie się od grupy;
- b) zachowania agresywne - np. bicie, kopanie, duszenie, rzucanie przedmiotami, niszczenie mienia;
- c) samouszkodzenia - np. uderzanie głową o ścianę,
- d) groźby - dziecko grozi werbalnie lub niewerbalnie za pomocą gestów, że zrobi krzywdę innej osobie.

III. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI WYSTĄPIENIA ZACHOWANIA AGRESYWNEGO U DZIECKA

1. Nauczyciele, specjaliści, pomoce nauczyciela oraz pozostali pracownicy administracji i obsługi przedszkola zobowiązani są do przeciwstawiania się przejawom agresji ze strony dzieci.

2. Nauczyciel, w trakcie sytuacji niepożądanego zachowania dziecka lub tuż po jego zakończeniu reaguje na nią natychmiast, informując dziecko, że określone zachowanie jest niewłaściwe.

3. Podejmując interwencję wobec agresywnego dziecka, należy dążyć do zapewnienia bezpieczeństwa i opieki wszystkim wychowankom, a także sobie. Nauczyciel w takiej sytuacji prosi o pomoc innego nauczyciela/pomoc nauczyciela/lub innego pracownika przedszkola i ustala, kto będzie sprawował opiekę nad grupą, a kto będzie sprawował nadzór nad dzieckiem wykazującym agresywne zachowanie.

4. Reakcja wobec przejawów agresji powinna być adekwatna do skali zagrożenia powodowanego agresją, jak również do okoliczności zdarzenia, wieku i stopnia rozwoju dziecka. Wobec agresywnego zachowania reakcja powinna być stanowcza, a przekaz słowny prosty i jasny.

5. Osoby podejmujące działania interwencyjne powinny:

a) reagować stanowczo, mówić krótko i prosto. W formie instrukcji podać dziecku jasny komunikat co powinno zrobić np.: „przestań kopać”, „odłóż” itp.

b) mówić o zachowaniu dziecka, nie o jego osobie - unikać zachowań, które mogłyby naruszać godność osobistą dziecka (nie wyśmiewać, nie obrażać, nie zawstydzать), moralizowania i wchodzenia w dyskusję z dzieckiem,

c) jeśli to konieczne to użyć siły, ale tylko tyle ile potrzeba (do powstrzymania dziecka przed zadaniem ciosu innej osobie, pozbawienia dziecka niebezpiecznego przedmiotu, jeśli odmawia ono jego dobrowolnego oddania, do rozdzielenia bijącego).

6. W sytuacji wystąpienia zachowania agresywnego, nauczyciel ma obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym dzieciom poprzez odizolowanie agresywnego dziecka. Jeśli istnieje taka konieczność/możliwość nauczyciel wyprowadza agresywne dziecko z sali, placu zabaw, jednocześnie zapewnia pozostałym dzieciom opiekę dając im poczucie bezpieczeństwa. W sytuacji braku możliwości odizolowania dziecka agresywnego, dopuszcza się wyprowadzenie pozostałych dzieci z sali zajęć, pod opieką osoby z kadry pedagogicznej/pomocy nauczyciela/pracownika obsługi.

7. Działaniom skierowanym na usunięcie bezpośredniego zagrożenia powinna towarzyszyć próba wyciszenia dziecka poprzez rozmowę, odwrócenie jego uwagi itp.

8. Nauczyciel ocenia skalę krzywdy i sposób, w jaki zostanie udzielona pomoc wychowankom, przeciwko którym skierowana była agresja.

9. Osoba podejmująca interwencję, niebędąca wychowawcą grupy, do której uczęszcza wychowanek, informuje o zdarzeniu wychowawcę.

10. Wychowawca przeprowadza rozmowę z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne mającą na celu opisanie zdarzenia, odwołanie do kodeksu grupowego w celu ustalenia poprawnego zachowania, uzyskanie od dziecka informacji o zrozumieniu przebiegu rozmowy i oczekiwań nauczyciela.

11. Fakt agresywnego zachowania dziecka powinien być odnotowany, np. w zeszytce korespondencji z rodzicami oraz zgłoszony bezpośrednio rodzicowi/prawnemu opiekunowi. Aby zapewnić komfort, rozmowa ta powinna odbyć się w ustronnym miejscu.

12. O sytuacji związanej z agresywnym zachowaniem dziecka nauczyciel powiadamia dyrektora.

13. Jeśli zachowanie wychowanka wiąże się z uszkodzeniem ciała innego dziecka, nauczyciel ma obowiązek poinformować rodziców dziecka poszkodowanego o zaistniałej sytuacji.

14. W przypadku wystąpienia powtarzających się ataków agresji ze strony dziecka, nauczyciel wychowawca podejmuje współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Konstantynowie Łódzkim i w porozumieniu z rodzicami kieruje dziecko na diagnozę psychologiczno- pedagogiczną (w sytuacji, gdy dziecko nie posiada orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego).

15. Jeżeli dziecko posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, rodzic zobowiązany jest do kontaktu z psychiatrą/neurologiem czy innym specjalistą opiekującym się dzieckiem i ustalenie powodu agresywnego zachowania oraz skutecznej metody wyciszenia agresji dziecka.

16. Rodzic jest zobowiązany do wypełniania zaleceń wynikających z diagnozy poradni psychologiczno-pedagogicznej, konsultacji specjalistycznych, współpracy z przedszkolem oraz regularnego przyjmowania przez dziecko leków (np. uspokajających/wyciszających), jeżeli takie zostały zalecone.

17. W przypadku kolejnych zachowań agresywnych dziecka i jednocześnie braku efektywnej współpracy z rodzicami, przedszkole prosi o wsparcie mediatora z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

18. W przypadku powtarzających się sytuacji dyrektor powołuje zespół kryzysowy, który opracowuje plan działań zmierzających do wyeliminowania u dziecka zachowań niepożądanych i ustala zasady współpracy z rodzicami w tym zakresie.

IV. ROZPOZNANIE PRZYCZYN I ŹRÓDEŁ MAJĄCYCH WPŁYW NA ZACHOWANIE DZIECKA, WSPOMAGANIE PRAWDŁOWEGO ROZWOJU DZIECKA

Nauczyciel podejmuje działania zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów dziecka, tj.:

1. ustala wspólnie z dziećmi zasady zachowania w formie kodeksu grupowego obowiązującego w grupie/przedszkolu, przypomina je i regularnie odwołuje się do nich w codziennych sytuacjach;

2. doprowadza do rozwiązania konfliktu między dziećmi poprzez opis zdarzenia przez obydwie strony, nazwanie emocji, podjęcie próby negocjowania rozwiązania;

3. obserwuje zachowania dziecka w celu egzekwowania ustaleń i zapewnienia bezpieczeństwa innym dzieciom;

4. dokonuje wstępnej obserwacji i ustalenia przyczyny powtarzających się zachowań niepożądanych na podstawie poczynionych obserwacji i rozmów z rodzicami; informuje rodziców o możliwościach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

5. w przypadku powtarzających się sytuacji kryzysowych organizuje obserwację zachowania dziecka, sytuacji wychowawczej w grupie przez psychologa, który formułuje środki zaradcze do dalszego postępowania;

6. podejmuje działania w toku bieżącej pracy mające na celu eliminację trudności i rozwiązanie problemów dziecka;

7. informuje rodziców o zadaniach wychowawczych realizowanych w przedszkolu, o sukcesach i kłopotach ich dziecka, a także włącza ich do wspierania osiągnięć rozwojowych dziecka i łagodzenia trudności, na jakie ono natrafia;

8. zgłasza dyrektorowi potrzebę objęcia dziecka pomocą psychologiczno – pedagogiczną; dyrektor na wniosek nauczyciela organizuje dziecku odpowiednią formę pomocy psychologiczno – pedagogicznej (jeżeli takową nie jest jeszcze objęty).

V. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM RODZINNYM

1. W przypadku powtarzających się przejawów agresji i innych zachowań powodujących trudności wychowawcze, nauczyciel podejmuje ścisłą współpracę z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.

2. Podczas rozmowy indywidualnej nauczyciel informuje rodziców/prawnych opiekunów o dotychczas podjętych działaniach ukierunkowanych na eliminację niepożądanych zachowań dziecka.

3. Nauczyciel wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi, opracowuje plan działań w celu wyeliminowania niepożądanych zachowań, (czynności, zadania oraz metody pracy podejmowane zarówno w przedszkolu, jak i w środowisku rodzinnym). Działania te nauczyciel dokumentuje notatką służbową.

4. Nauczyciel zachęca rodziców/prawnych opiekunów do stosowania wypracowanych wspólnie metod wychowawczych w domu rodzinnym. Na bieżąco wspomaga rodziców w pracy wychowawczej z dzieckiem, m.in. poprzez doradztwo w zakresie dobrych praktyk wychowawczych, wskazanie odpowiedniej literatury, proponowanie odpowiednich zabaw i ćwiczeń do realizacji w środowisku rodzinnym, przekazanie informacji o instytucjach wspomagających rodzinę.

5. W przypadku nieskuteczności podejmowanych przez przedszkole działań i niemożliwości przezwyciężenia w dłuższym okresie trudności wychowawczych, w szczególności jeśli zachowanie dziecka trudnego powoduje stałe zagrożenie dla innych wychowanków, a ze strony rodziców dziecka brak jest stałej współpracy i obserwuje się inne zaniedbania obowiązków rodzicielskich, Rada Pedagogiczna rozważa poinformowanie o sytuacji Sądu Rodzinnego.

VI. SPOSÓB REALIZACJI PROCEDURY

1. Umieszczenie treści dokumentu na stronie internetowej.
2. Zapoznanie nauczycieli, specjalistów oraz pracowników przedszkola z treścią procedury.
3. Zapoznanie rodziców z obowiązującą procedurą.

VII. DOKUMENTACJA DO PROCEDURY

1. Załącznik nr 1.
2. Załącznik nr 2.
3. Załącznik nr 3.

VIII. OSOBY PODLEGAJĄCE PROCEDURZE

1. Do przestrzegania niniejszej procedury zobowiązani są dyrektor, nauczyciele i pracownicy przedszkola oraz rodzice dziecka bądź jego opiekunowie prawni.

....., dnia

Wyrażam zgodę na zastosowanie wobec mojego dziecka

.....
(imię i nazwisko dziecka)

„Procedury postępowania z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne w Przedszkolu Samorządowym w” w przypadku wystąpienia u dziecka zachowań agresywnych zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu jego samego, innych dzieci lub nauczycieli/pracowników przedszkola.

1. Odsunięcie/wyciszenie dziecka w sytuacji problemowej - prośba, by dziecko chwilę odpoczęło na krzeselku, bądź wyprowadzenie z sali i pozostanie poza grupą pod opieką dorosłego do czasu, gdy dziecko się uspokoi.
2. Przytrzymanie dziecka np. za rękę.
3. Przytrzymanie siłą, gdy dane dziecko jest szczególnie agresywne, gdy jest to część napadu złości.
4. Pokazanie i zachęcanie do zachowania alternatywnego – w przypadku, gdy dana osoba wykazuje pewną niedojrzałość społeczną.

.....
(podpis rodziców/prawnych opiekunów)

Dyrektor Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Lutomiersku
powołuje Zespół Kryzysowy:

dnia:

dotyczy dziecka:

skład:

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

w sprawie zapobiegania skutkom zachowań dziecka, które stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia własnego oraz innych na terenie placówki oraz podejmowania działań profilaktycznych.

.....
(pieczęć i podpis dyrektora placówki)

Protokół zdarzenia [notatka służbowa]

Dotyczy dziecka:

Grupa:

Data i godzina zdarzenia:

Opis i przebieg zdarzenia:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Sporządził(a):

.....
(Imię i nazwisko osoby sporządzającej notatkę)

Zapoznałam/em się:

.....
(pieczętka i podpis dyrektora placówki)

Zapoznałam/em się z powyższym opisem zdarzenia:

.....
(data, podpis rodzica/opiekuna prawnego)